

a čely proudů vojsk, které by umožnily provést krátké zastávky. To ovšem vyžaduje k zabezpečení minimální zastávky, nutně pro relaci v trvání 10 — 15 minut vytvořit mezeru na zádi proudů štábu nejméně 5 až 6 km, což by podstatně prodloužilo celkovou délku pochodových proudů a ztížilo jejich manévr a rychlost přesunu.

Dále rovněž nelze souhlasit se závěrem

autora, že do svazku včetně je nutno přejít na velení za pohybu jen ze 2 míst velení — VS a TVS (str. 78 VM č. 1/62), poněvadž tento způsob prakticky vylučuje činnost PVS a usměrňuje činnost pluků 1. sledu divize. V těchto důležitých okamžicích by velení přes VS divize bylo příliš zdlouhavé a nezabezpečilo by pružné předávání zpráv a získávání informací.

Zásobování vojsk vodou v poli

(VM č. 2/61, 5/61)

Inženýr podplukovník Ludvík Jančár

Autoři obou článků, i když mají na jednotlivé dílčí problémy různé názory, shodují se v tom, že problematika zásobování vojsk vodou v poli se podstatně zjednoduší, podaří-li se vyřešit možnost zásobování vodou na úrovni praporů.

Je tedy třeba vytvořit podmínky, pro prapory, aby byly schopné samostatně řešit zásobování vodou, dát praporům prostředek, tj. úpravnu. Potud jsou názory shodné. Nedosáhli jsme však jednoty v názorech, jakou úpravnu prapory potřebují a co je možné za dnešního stavu techniky, vedení boje, pravděpodobnosti zamoření, hospodárnosti atd. účelně vyřešit a jakým způsobem.

Jsem toho názoru, že praporní úpravna má být nejjednodušší, schopná upravovat jen určitou vodu, tj. již po výběru nejvhodnější vody pro úpravu z množství různých vodních zdrojů. Jsem proti úpravě, která by sice bezpečně upravovala každou vodu i silně zamořenou, která by však byla nevhodná a předimenzovaná.

Při hodnocení požadavků na praporní úpravnu uvažují tyto dva způsoby zhodnocení vodních zdrojů:

1. Vodní zdroje budou znehodnocovány neúmyslně — mimořádně, běžnou bojovou činností, zaměřenou na likvidaci odporu, techniky, zabránění přesunu apod.

2. Vodní zdroje mohou být záměrně ničeny s cílem narušit bojovou schopnost vojsk, která jich užívala.

Obě hlediska skýtají zásadní rozdíly v možnostech využití různých vodních zdrojů. Zatím co v prvním případě bude nejvyšší kvalita vody v neporušených vodních zdrojích, vybudovaných s důkladnými technickými znalostmi pro zabezpečení zásobování vodou civilního obyvatelstva (jímání

podzemní vody hlubokými studnami), v druhém případě (kdy nepřítel záměrně ničí a znehodnocuje vodní zdroje), bude vyřazovat a znehodnocovat právě ty zdroje podzemní vody, kde může dosáhnout silného a dlouhodobého zamoření. Proudící vodu v povrchových tocích není nepřítel s to trvale zamořit vyššími koncentracemi.

Je tedy zřejmé, že na pravděpodobném válčišti najdeme více či méně vhodné vodní zdroje. Spojením výběru nejvhodnějšího vodního zdroje a co nejvyšší úpravy dostaneme možnosti a TTP praporní úpravy.

Požadavek vysokých temp a samostatná činnost praporů vyžaduje, aby prapor měl minimální zásobu vody. Základ úpravy tedy bude tvořit uzavíratelná cisterna na přívěsu. V ní poveze prapor základní zásobu vody. Zásoba se bude doplňovat z různých kvalitních vodních zdrojů. V nejpříznivějším případě to bude zdroj podzemní vody, kterou však musíme bezpečně dezinfikovat, poněvadž je nutné vyloučit časově náročné bakteriologické rozborů. Vhodnější bude počítat s přechlorováním vody a dechlorací těsně před výdejem. Z toho už vyplývá, že úpravna bude mít dvoudílnou nádrž, čerpadlo, chlorování a dechlorátor.

Protože na území, kde lze předpokládat činnost nepřítel (diverze) je reálné nebezpečí zamoření studní a naproti tomu není technicky proveditelné trvale zamoření proudících vodních toků, je úprava povrchové vody základním způsobem získávání nezbytné vody pro potřeby vojsk. Musí mít tedy praporní úpravna navrženou takovou technologii úpravy vody, aby byla schopná upravovat i vodu znečištěnou běžnými nečistotami. To je minimum, co musí navrho-

vaná praporní úprava plnit. A zde jsme u dalšího neujasněného a nedořešeného bodu, který vyžaduje a zasluhuje diskuse. Je skutečností, že dosavadní mobilní úpravy s navrženou koagulací ať ve formě otevřených nádrží nebo vložkového mraku neplní ty požadavky, které jsou na ně kladené hlavně z hlediska vysokých temp, častých přesunů a velmi krátkých zastávek na jednom místě a tím i možnosti rozvinutí stanice a vlastní úpravy vody. Jistě by se vyplatilo nebát se opustit tradiční cestu koagulace a snažit se ji nahradit mechanickými mikrofily, mikrosíty spojenými se sorpcí, a ionexy. Bude-li tomuto směru vývoje věnováno jen poloviční úsilí jako dosavadnímu tradičnímu způsobu s koagulací, lze očekávat dobré výsledky. Toto je cesta mladých a daleko mobilnějších úprav např. typu praporní úpravy.

Navržená technologie každé úpravy vody je schopna do jisté míry snižovat i úroveň radiace a koncentrace LO (na mechanických fitrech, dechlorátorech apod.). Štěpné zplodiny atomové výbušiny a indukované radioaktivity obalu jaderné zbraně

a terénu jsou převážně nerozpustné ve vodě, stejně i většina LO jsou látky s omezenou rozpustností a mísitelností ve vodě. Výjimku tvoří látky novodobé. Je tedy možné filtrace, chlorováním a adsorpční metodou ev. ionexy odstraňovat z vody současně s běžnými nečistotami i LO a RL. Je ovšem třeba stanovit účinnost navržené technologie a mít možnost z úpravy vyloučit vody nepřipustných koncentrací.

Z dosavadního rozboru vidíme, že řešení praporní úpravy má v plném rozsahu charakter komplexního úkolu, že souběžně je třeba řešit i indikační soupravy, obsah i formu průzkumu, požadavky na náplň školení obsluh, konečně i kompetenční vztahy a celou řadu dalších dílčích problémů.

Úpravou odpovědnosti za zásobování vodou, odstraněním mezer z řádů a předpisů, spojením všech sil z různých pracovišť v armádě, zabývajících se problematikou zásobování vodou (aspoň formou konference), je možné vyřešit celou problematiku komplexně a z tohoto komplexního řešení vyplývá i dílčí úkol, to je potřeba praporní úpravy a její upřesnění TTP.

Zkušenosti z uvádění svazku do bojové pohotovosti

(VM č. 6/61)

Major Jaroslav Charvát

Názorová jednotka a přesvědčení o správnosti opatření bojové pohotovosti

Dnes není třeba zvlášť důrazně připomínat našim velitelům význam bojové pohotovosti. Při zdůvodňování a chápání významu bojové pohotovosti však platí známá zásada dialektiky, že myšlení se opožděje za bytím. Dochází k tomuto jevu právě v současné době, kdy SSSR zveřejnil sílu a mohutnost raketových a atomových zbraní. Prakticky se to odráží tak, že ještě nedovedeme plně vojensky zhodnotit a domyslet na stupni svazku dosah slov maršála Malinovského; dokonce vznikají názorové rozdíly o oprávněnosti dnešních opatření bojové pohotovosti.

Ministr obrany SSSR maršál Malinovskij a velitel vojenského námořnictva SSSR počátkem února v odpovědi na provokační prohlášení britského admirála řekl, že dnešní

atomové zbraně SSSR umožňují jediným úderem smést s povrchu země celá území agresora. Takové prohlášení vyplývá z vědomí síly a předpokladu, že branný potenciál SSSR převyšuje několikanásobně síly agresivních imperialistických mocností. Na druhé straně náš protivník vyvíjí rovněž nové druhy zbraní hromadného ničení (o tom nás poučuje jednání v Ženevě a zprávy v tisku) a za určitou dobu rovněž dospěje do obdobného stadia vývoje. Za takové objektivní situace může vzniknout názor, že motostřelecké i tankové divize při použití atomových zbraní této mohutnosti mohou stejně úspěšně (či neúspěšně) uskutečňovat opatření bojové pohotovosti v posádkách jako mimo ně. To je nesprávný názor, který opomíjí a neuznává rozpracování strategických otázek nového způsobu vedení války. Dialektika nás přesvědčí právě o tom, že strategické cíle (s nimi